

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Gospodarske stvari.

O uporabi žvepla v kletarstvu.

V kletarstvu zavzema žveplo kot kletarski pripomoček zelo važno mesto. Veščaki so mnenja, da v vinorodnih krajih, kjer v kletarstvu žvepla ne poznajo in ne čislajo, pač težko najdeš zdravo, za kupčijo sposobno vino. Z ozirom na to, da so naši vinogradniki ravno sedaj z letošnjim kletarjenjem pričeli, je pomenek o uporabi žvepla v to svrhu umesten, ker se pri nas žal še prepogostoma dogaja, da se ta pripomoček sploh ne rabi, niti ne pozna; kjer in kadar se ga pa poslužuje, se to često v preveliki meri zgodi, in tedaj škodljivo učinkuje..

Žvepleneč (Schwefeleinschlag), t. j. čisto, rumeno, na papirne trakove ali odrezke vlito žveplo rabi v kletarske namene:

1.) V vlažnih kletih, da ga nekoliko zažgemo pred pretakanjem vina. V ta namen zapremo popred dobro okna, žvepleni dim (žvepleno sokislino) pa pustimo, da ostane čez noč v kleti. S tem se uniči razne škodljive glivice, ki bi, plavajoče v zraku, utegnile pri pretakanju priti v vino. Drugo jutro se klet dobro prezrači in očisti žveplenega dima.

2.) Da žveplamo prazno vinsko posodo, da ostane čista in zdrava. To storimo radi tega, ker se pri vsej skrbnosti vendar dogodi, da dobi ta ali oni sod kako glivico plesnivca váse, ki bi znal sod pokvariti. Ako pa sežgemo v sodu žveplo, se spoji žvepleni dim s kisikom zraka v žvepleno sokislino, katera pokonča glivice, da ne morejo rasti in se množiti.

Tako žveplanje se ponavlja v presledkih enega do dveh mesecev in se porabi za vsak hektoliter držečo posodo po 5 gramov žveplena.

3.) Da zažveplamo prazen prostor nad vinom, ki ni v polni posodi. S tem ubranimo nastajanje kana, cika itd. Tako vino ni hitro po žveplanju za pitje, ker je nezdravo in po njem glava boli. Zato se to delo ne priporoča vinom, ki so na pipi.

4.) Da zažveplamo vino, katero mislimo kam poslati. Sod, v katerega mislimo natočiti tako vino, se namreč na lahko zažvepla, eden do dva grama na hektoliter, žvepleni dim pa se ne splakne z vodo iz soda. Vsled žveplenega dima, ki vpliva na vino, ostane to navzlic nemirni vožnji bolj čisto in je varno vsake neugodne izpremembe, oziroma bolezni.

5.) Da s pretakanjem v zažveplan sod čistimo megljeno, kalno, sploh bolno vino.

Vzrok, da se vino noče čistiti, so večkrat razne glivice, ki plavajo v njem. Žveplena sokislina pokonča te glivice, ki se usedejo na dnô posode in tekočina se sčisti.

6.) Da se v moštu prepreči za dlje časa vrenje in se na ta način pijača ohrani sladka, in

7.) Da se z žveplanjem vzame vinu duh po žveplenem vodik (po gnilih jajcih), ki se kaže v tistem vinu, ki je dolgo ležalo na drožeh ali pa je bilo stisneno iz grozdja, koje je bilo vsled oidiuma močno žveplano.

Kakor je tedaj žveplo koristen in potreben kletarski pripomoček, ako se ga rabi na pravem mestu, v pravi meri in o pravem času, tako pa more i škoditi in sicer:

a) Če ne rabimo čisto žveplo, ampak tako, ki je rumeno-zelenkaste barve, v kojem se nahaja še nekoliko arzenika.

b) Če takoj točimo zažveplana vina. — Vsled žveplanja se naredi v vinu žvepleno-kisli kalij, ki dá vinu kosmat, praskajoč okus. Tako, pred kratkim zažveplano vino ni zdravo in je glavobolno.

c) Če zažveplano prazno vinsko posodo pred uporabo ne splaknemo in ne očistimo.

d) Če ne rabimo prave žveplalne priprave oziroma svetilke za žveplanje, temveč z žveplanjem brez skledic onesnažimo in kvarimo sod in tudi vino, ki pride v tako posodo, ker dobi lahko neprijeten okus. To se posebno tedaj zgodi, ako pustimo, da bi padale žveplene kaplje na dno posode ali pa na vino.

Čisto, rumeno žveplo brez arzenikove primesi se kupi v vsaki boljši prodajalnici ali lekarni za male novčiče, istotako naredi pripravne svetilke za žveplanje vsak klepar za mal denar in je torej oboje prav lahko nabaviti si, zato je priporočati, da se žveplo v vsaki vinski kleti kot kletarski pripomoček uvede in obče razširi.

Navod, kako se naredi iz ene krone deset kron.

Kmetijska družba ima na Viču pri Ljubljani v zakupu majhno posestvo, kamor spada travnik v obsegu dobrih 9 oralov. Ta travnik je dal prvo leto zakupa (1893) 96 stotov (po 100 kg.) sena in otave, torej 10 stotov na oral, in je bil sploh na glasu kot najslabši travnik na Viču.

Jeseni l. 1893. je bil travnik pognojen z 2500 kg. Tomasove žlindre in 2500 kg. kajnita. To gnojenje se je ponovilo vsako tretje leto, in sicer v l. 1896., 1899. in 1902., le da se je lansko leto gnojilo z 1900 kg.

rudninskega superfosfata in s 700 kg. kalijeve soli ter s 500 kg. kajnita. Travnik je torej dobil do letos, t. j. v 11 letih 9400 kg. Tomasove žlindre, oziroma rudninskega superfosfata in 8700 kg. kalijevih gnojil. Vsa ta gnojila so stala 1116 kron, vsled česar pride na leto stroškov za umetna gnojila okroglo 100 kron. Vsako leto je bil travnik seveda korenito prebranan in po možnosti tudi s hlevsko gnojnico polit.

Letos je dal travnik samo sena 184 stotov in 152 stotov otave, torej skupaj 336 stotov mrve, ali na oral 37 stotov. V 11. letih smo travnik, ki je bil prej najslabši v vasi, naredili za najboljšega, kajti pridelek smo skoraj štirikrat povečali. Letošnji pridelek pa ni zarezati na rovaš splošni dobri letini za seno, kajti pridelek je bil skoraj isti kakor lansko leto, in če je bil kaj boljši, je to pripisati ravno zvršenemu gnojenju z rudninskim superfosfatom. Košnja sena je bila letos res sploh dobra, a košnja otave se ni nič kaj obnesla; na našem travniku je pa bila ravno košnja otave izredno dobra.

Če računamo stot sena po 4 K, je bil vreden pridelek travnika prvo leto 384 K, sedaj je pa vreden 1344 K ali na leto za 960 K več. In s čim smo to dosegli? Z umnim obdelovanjem in s tem, da smo dali travniku umetnih gnojil, kojih vrednost je bila na leto povprečno 100 K. Vsaka krona za umetna gnojila je dala za 10 kron sena.

Politični pregled.

Sv. Oče Pij X. je izdal svojo prvo okrožnico vsemu svetu. Spisal jo je čisto sam v laškem jeziku, na latinski jezik so jo potem predstavili drugi. Sv. Oče najprvo pove, kako nerad in s kolikim strahom da je prevzel službo, katero je 26 let s toliko modrostjo opravljal slavní Leon XIII. Pa zgodi naj se volja Božja. Da bi povsod in v vsem vladal Kristus: to želi, to hoče, na to bo deloval, drugih namenov nima, če tudi mu jih podtikajo. Sv. Oče povdarja, da je nujno potrebno človeško družbo nazaj pripeljati h krščanstvu. K temu naj pomaga skrbna vzgoja mladine, širjenje raznih katoliških društev v mestih in po deželi, ter dobra dela usmiljenja. Ta dobra dela pa treba izvrševati brez ozira na samega sebe in brez ozira na svetne koristi, potem bodo višji in premožnejši proti nižjim in ubožnim pravični in darežljivi. Cerkev pa mora biti popolnoma prosta in neodvisna od vsake posvetne oblasti, s tem je najbolje poskrbljeno tudi za splošno blaginjo in blagor narodov. Nazadnje podeljuje sv. Oče vsem vernikom papežev blagoslov.

Ruski car je obiskal našega cesarja. Skozi Dunaj se je takorekoč kar skoz peljal. Pravijo, da iz strahu pred socijalnimi demokrati, ki ruskega carja hudo sovražijo, a k temu so jih našuntali židje, katerih ruski car ne trpi v svoji državi. Ustavil se je v cesarskem gradu Schönbrunn. Vrstile so se običajne napitnice ter pristrčni pozdravi, potem pa je šla visoka gospoda na lov na divje koze ob Gornje-Štajerski meji. Da pa politika ne bi bila prišla v razgovor, niti misliti ni bilo in res so listi kmalu poročali, da sta vladarja sklenila skupno postopati gledé balkanskih zadev, ter pred vsem delati na to, da se ohrani mir.

Zmede na Ogrskem še niso uravnane. Grof Heder-vary je zopet odložil čast ministerskega predsednika ter

tako zavrl delovanje ozir. veleizdajsko puntanje ogrskega državnega zbora. Državniki mislijo: pustimo Ogre, da se znorijo, pa bo dobro. Toda to je jako malo verjetno, da bi Ogri odnehali od svojih napačnih zahtev. V tem času se bo misel: ločimo se od Avstrije, še bolj zanesla med narod. Posebno visokošolski dijaki storé mnogo v tem oziru. Ponekodi se celo vojaštvo punta, ker mora dalje služiti. V Segedinu pa je tekla po ulicah kri. Hoteli so okrasiti spomenik prvega vseh puntarjev, Košuta, z venci, a oblasti tega niso pustile in prišlo je do krvavih spopadov. Naša avstrijska državna polovica bo le na boljšem, če se Ogri od nas ločijo, ker ozir njih popolnoma velja prislovica: „Bog varuj nas naših prijateljev; sovražnikov se bomo že sami ubranili.“

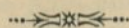
To je popolna istina, če pogledamo še malo na Laško. Lahi hočejo na vsak način Trst in Trident z okolico teh mest pridružiti laškemu kraljestvu. Prebivalce teh krajev imenujejo „neodrešence“. Ustanovili so mnogo društev, ki naj skrito in očito z vsemi močmi delujejo na to, da pridejo „neodrešenci“ v naročje blažene Italije. Tako društvo je pred kratkim imelo svoje zborovanje; zraven je bilo mnogo Tržačanov in Goričanov. Kako ostudno in grdo, da so pri tej priliki osramotili našega cesarja, ne smemo povedati; avstrijske uradnike so imenovali pse, in v takem načinu so bile vse druge besede. V starih časih bi bila radi tacega žaljenja vladarja nastala vojska, ko bi ne bil dotični vladar sam kaznoval svojih predrznih podložnih. A nič ni slišati o tem, da bi bili laški predrzneži za svoj zločin kaznovani, niti o tem, da bi naša skrbna vlada zahtevala kako zadoščenje. Hrvate in Slovence pa ima tako trdo, da jim niti šol v domačem jeziku ne privoščí, a Lahom in Nemcem da vse, kar hočejo, in spregleda vse, kar počno. Evo dokaza! V vasi Svatonjevice na Českem vzdržuje država nemško ljudsko šolo za enega otroka. Lani je bilo v tej šoli 7 učencev. Letos pa pohaja to šolo samo ena učenka in še ta je hčerka učiteljeva! Čujte to čudo, kateri si morate za stotine svoje dece na Goriškem, v Trstu, na Štajerskem in Koroškem vzdrževati svoje zasebne šole! Tako postopa vsem národom pravična vlada avstrijska napram Nemcem, nam pa daja k večjem — batin! — Toda kaj več o tem govoriti bi za nas ne bilo niti varno. Lahi, ti srčki vlade, pa smejo celo cesarja sramotiti! A se jim ne las ne skrivi! Tržaški cesarski namestnik je dejal, da je bil najsrečnejši dan njegovega življenja, ko je pri volitvah v Trstu zmagala stranka „neodrešencev“. Cesarski namestnik je to rekel! Pa taki vladi naj zaupamo?

Spet nov dokaz! V premogokopih v Zagorju so bili delavci težkemu in nevarnemu delu primerno zares slabo plačani. Prosili so, naj se jim priboljša, zlasti ko imajo posestniki jam velikanske dobičke; dobili niso nič. Zato so začeli stavko, delat niso šli nič več. In brž so oblastnike iz Ljubljane poklicale eno stotnijo vojakov, češ, da se vzdrži mir. A delavci se obnašajo zares mirno in dostojno. Toda ali ni naloga oblastij istotako potegniti se za izkoriščano delavstvo kakor za varnost bogatašev? Za varnost le teh so poklicali vojake, a da bi delavci dobili pošteno plačilo, za to se ni pobrigal nihče. Je to pravica?

Na Balkanu so razmere še silno nejasne. Radi bi Bolgari začeli vojsko, a ne upajo si prav, ker se bojé drugih držav. Turška vojska je za zimo prav slabo preskrbljena, a ustaši so si napravili velikih zalog in bodo po malem celo zimo nagajali Turkom. Na boj pripravljenih jih je do 20.000.

V Srbiji imajo nove ministre.

V kranjskem deželnem zboru vlada zopet obstrukcija, a ne viharna in silovita, marveč tiha, mirna. Poslanci naše stranke zavlačujejo zborovanje z dolgimi govori in obilnimi interpelacijami. Odnehati nočejo od obstrukcije, dokler lepo zvezana večina Nemcev in slovenskih liberalcev ne dovoli, da dobi dežela drug, boljši, pravičnejši volilni red. A liberalci se tega branijo, ker bi jim potem seveda zmanjkalo tal. Zato se pa poslanci vseh treh strank včasih ostro spopadejo med seboj. Večina ne pripusti, da bi se obravnavali tudi najbolji in najbolj pametni predlogi naših poslancev samo zato, ker so jih leti storili.

LISTEK.

V RIM!

Kako smo prišli v Rim.

Ponteba in Padova, to sta bila edina kraja, koder smo bili nekoliko nejevoljni, sicer pa je vladala celo pot največja veselost. In veselje je uprav to popoldne prikipelo do vrha, ko smo v par urah imeli stopiti v sv. mesto, koder bo saj za nekaj dni konec potovanja. Kar smo znali pesmij, vse smo prepeli, vesele in žalostne, svetne in pobožne so se vrstile med seboj. Kaj bi pa bili sicer počeli, ker razgled na mesta Folligno, Trevi, Spoleti in Terni, kojih imena in znamenitost berem v potopisni knjižici, zabranil nam je močan naliiv. Že ko smo se odpravljali iz Asizija, valili so se siloviti oblaki od pogorja sem. In sedaj je lil dež ob okna z največjo silo.

Šele ko smo zavili v dolino reke Nera, pojenjal je dež in zlezli smo nekoliko ven, da si ogledamo res lepo dolino polno svitlo zelenih hrastovih gozdov, rodovitnih vinogradov in oljčnih gajev. Globoko doli teče reka, hitra in poskočna, tik nje gre stara rimska cesta, nad njo pa sopiha naš vlak. Na bolj ali manj skalnatih robovih ob reki pa čepa razni gradovi in trdnjave. Tu je bil prehod iz srednje Italije v Rim, zato je bila pot utrjena. Videli smo tudi pri mestu Narni ostanke mostu, ki ga je dal sezidati cesar Avgust. Tej pokrajini pravijo laška Švica.

Kaj močno smo se na tej poti zabavali z nekim laškim sprevednikom. Celó pot nismo nikdar nobenega videli v vozu. A tu prileze precej rejen možiček, rudečega, svetlega obraza in dobrodušnih očij, ki so se mu pa nekam čudno svetile. Tudi prav varno ni hodil, bolj se gibal kakor bi trebalo radi nagle vožnje vlaka. Dal nam je razumeti, da bi se tudi on ne branil malo zatrobti na tako „chianti“ steklenico, kakoršnih smo bili tu in tam nabrali, seveda ne praznih. Premišljevali smo, kaj naj počnemo sedaj s temi steklenicami; ali naj jih mečemo skoz okno kakor svoj čas med Padova in Bolonjo. In nekdo nam pove o gospodu, ki je vse prazne steklenice nabral na vrstico in jih tako prinesel čez ramo obešene domu. Ali naj storimo tako? Prenerodno je in ni da bi posnemali. Zato smo jih dali sprevedniku. Mož je vestno vsako steklenico pregledal in vestno skrbel, da se božje kapljice ni kaj izgubilo razven v skrivne prostore njegove telesnosti. A moža so duhovi kmalu prevzeli, že prej se nam je zdel sumljiv od te strani, sedaj pa se je ta duhovitost in ginjenost še bolj pokazala. Na vsak način je hotel bratovščino piti z nami, prepeval, vpil, objemal sedaj enega ali drugega. Ne vem, kaj mu je na meni tako dopadlo: v svoji vse objemajoči in vse ljubeči ginjenosti mislil je, da mora to svojo ljubezen posebno meni

razodeti. Spusti se nad me z razprostrtimi rokami, ustne napravljene na žvižg, glavo nagnjeno — šment, komaj sem se mu umaknil. Kakor bi bil z mokro štrono udaril po steni, tako je odmeval njegov poljub. In kar zameril je, da sem se mu izmuznil; užaljen je korakal preko voza in ven. Imeli smo mir pred njim.

Toda krivico bi storil, ko bi po tem sprevedniku meril vse njegove tovariše ali celo rojake. Pripovedovali so nam in tudi sami smo videli, da žive Lahi veliko bolj trezno ko pri nas. Če je dovoljeno, da govorim o sebi, jaz razven tega kondukterja nikjer drugje nisem videl človeka v takem stanu razven enega v Rimu, ki je zares cesto meril. Tudi drugi romarji so to zatrjevali. Nek drug gospod izmed nas pa je pravil, da prvi in edini pijani človek, ki ga je videl na Laškem, je peval po rimskih ulicah „Lepa naša domovina“. —

Večeralo se je že, ko smo ugledali na levi Sabinske gorice, koder rase že Horacu znano, a od njega malo cenjeno sabinsko vino. Tudi Tiberó smo še dobro videli, ki je bila odslej naš kažipot v večno mesto. Jasno, z zvezdami gosto posejano nočno nebo se je razgrnilo nad pusto Kampanjo. Mi pa pojemo in molimo ter se veselimo trenutka, ko stopi naša noga na ta znamenita sveta tla. Rad bi sedel mirno v kotu in sanjaril o mogočnem železnem narodu in njega velikanih, ki so odtod vladali cel svet. Tod okrog so se bili med seboj in s sovražniki domovine v krvavih bitkah, tu pa je tudi tekla kri prvih mučencev, kri mučencev, to seme kristjanov. Iz krvi je vsklilo življenje, a ognjišče tega življenja je tam doli, koder se na nočnem nebu dviga veličastna kupola sv. Petra. Pozdravljen večni Rim, pozdravljen ti starček — slavljenec, ki blizu tod misliš nazaj na dobo 25 let, v katerih si čolnič sv. Petra krmaril tako slavno in srečno po vihnem morju novodobnega življenja!

Rad bi še sanjal tako, a deliti moram nakaznice za stanovanje. Vsi imamo „Albergo Paradiso“, no, dobro bo, v paradiž pojdemo. „Accipio omen“, t. j. sprejemem dobri pomen, pravim. In koliko je še treba opomniti in prositi radi reda in točnosti in prtljage i. t. d. Pa vlak že vozi počasi, na levo in desno hiše, bobneče drvi vlak pod veliko streho, na kolodvoru v Rimu smo.

V Rimu smo!

Piše se nam:

Iz Novega mesta meseca oktobra t. l. — (Kletarski tečaj ljudskih učiteljev na deželnikmetijski šoli na Grmu.)

Jasno kot beli dan je, da ne more dandanašnja ljudska šola imeti samo smoter, da podučuje njej izročeno mladino le v branju, pisanju in računanju, temuč da mora ona podati mlademu naraščaju vsaj trdno podlago, da boše kedaj „vrli ljudje in državljani“. Razviti jej mora radi tega duševne moči ter jo oskrbeti s potrebnimi znanostmi in zvedenostjo v nadaljno izobraževanje za življenje. Temu dosledno je postalo neobhodno potrebno, da se mladina v starosti 12 do 14 let — v dobi ponavljalne šole, — katera se ne poda v srednje šole — seznaní v primernem obsegu s tistimi teoretičnimi znanostmi, na podlagi kojih si more v poznejši dobi življenja vsaj najskromnejši obstanek priboriti. Dočim je za vse druge stanove skrbjeno, da dobi njen naraščaj temeljito strokovno izobrazbo v bodočem poklicu in da se ga opremi z vsemi praktičnimi pridobitvami, je na Slovenskem osobito na Kranjskem za kmetijski stan najmanj skrbjeno. Misel, da se temu največjemu nedostatku odpomore z ljudsko šolo, je srečna, izvedljiva in more roditi le ugodne uspehe. Ljudski učitelj more poleg svoje službe zlasti na deželi prav mnogo za povzdigo občnega blagostanja storiti. To dejstvo se posebno dobro vidi v naprednih deželah, kjer je ljudska šola na vrhuncu razvitka, jo prebivalstvo vé ceniti in nje blagi namen podpira. — Ker pa ima ljudska šola največ mladine kmečkega stanu podučevati, katera mladina v ljudski šoli svoj prvi in večinoma svoj zadnji poduk dobiva, zato so začeli merodajni krogi delovati na to, da bi na ljudskih šolah poleg svojega pravega in prvega smotra — ista s podukom v kmetijstvu 12 do 14 mladine, z dobrimi zgledi v pravilno oskrbovanih šolskih vrtovih, s širjenjem dobrih sadnih dreves

in trt in tudi sicer blagodejno vplivala na povzdigo občnega blagostanja med kmečkim prebivalstvom.

Poleg širjenja glavnih načel umnega znanja v raznih panogah kmetijstva naj se vzbuja in razvija ljubezen do kmetijstva, ljubezen do čitanja knjig kmetijske vsebine, ljubezen do posnemanja vzglednih gospodarjev, ljubezen do napredka in ljubezen do premišljenega dela. Na tej podlagi more potem strokovna kmetijska šola uspešno in blagodejno s teorijo in prakso zidati in med prebivalstvom s pravim razumom širiti novodobne in potrebne skušnje in način obdelovanja in oskrbovanja zemlje, da ostane kmetijski stan trdna opora in podlaga vse človeške družbe, ter da stan ne peša in ne pada.

Ta smoter pred očmi — se je spoznalo za potrebno, da naj se že na učiteljskih podaja pripravnikom temeljit poduk v kmetijstvu in da se ta poduk pozneje razširja, dopolnjuje in uglobuje zlasti v nekaterih kmetijskih strokah, katere more učitelj najlažje in najuspešneje širiti med mladino in prebivalstvom.

Pri nas na Kranjskem, kjer se v tej zadevi po pastorsko postopa, spoznalo se je zopet potrebnim in ukrenilo, da naj se vsaj na kranjski kmetijski šoli na Grmu na novo uvedo učiteljski tečaji v teoretično in praktično izobrazbo v sadjarstvu, vinogradništvu in kletarstvu. V ta namen se je že letos otvoril kletarski tečaj za 12 ljudskih učiteljev, kjer jim je g. potovalni učitelj Gombáč v 8dnevem poduku podal glavne nauke iz kletarstva in praktične demonstracije z vinom. Vsako jutro je bil teoretični poduk, popoldne pa praktični izleti na razne kraje. Temu tečaju sledil bo prihodnjo spomlad 12dnevni sadjarski in 3dnevni vinogradski tečaj za cepitev trt na zeleno.

V času od 5. do 12. oktobra je bilo na Grmu 11 gospodov učiteljev (eden je bil zadržan) in sicer sledeči gospodje: Franc Ksav. Trošt iz Iga, Mihael Kos iz Homca, Anton Levstik iz Senožeč, Mihael Debelak iz Zagorja, Ivan Jezeršek iz Sv. Križa pri Tržiču, Ivan Šega iz Dol. Logatca, Konrad Barle iz Metlike, Vinko Bence iz St. Janža, Anton Vidmar iz Čateža, Mihael Salberger iz Jesenic in Franc Petrič iz Strug. Prebivali so pa v Kandiji nekateri pri g. Pintarju drugi pri g. Zorc-u. — Poleg poduka na kmetijski šoli ogledali so si državno trtnico v Bršlinu in v Kostanjevici, podružnično trtnico v Ločni, državno preskušno vinsko klet v Novem mestu in deželna vinograda v Trški gori in Smoleni vasi. — Dne 8. oktobra napravili so jim nekateri gosgodje dolenskega pevskega društva na čelu jim g. Ignacij Hladnik pevski večer, kjer se je v gostilni g. Brunnerja pelo lepo vrsto narodnih pesmi. — Dne 9. oktobra nadzoroval je veleblag. gospod c. kr. deželni šolski nadzornik Levec poduk in uredbo kletarskega tečaja, o kojem se je prav laskavo izrazil in pohvalno odobril in pripoznal smoter tega tečaja; posetil je zvečer zbrane frekventante v gostilni g. Pintarja in nekoliko ur v prijaznem občevarju z njimi prebil. — Dne 12. oktobra ob 11. uri dopoldne odpeljali so se učitelji v Ljubljano, da si še tam ogledajo deželno preskušno klet. — S kakšnim zanimanjem in unemo bi si rado pridobilo naše učiteljstvo potrebno teoretično znanje in praktične izkušnje v navedenih kmetijskih strokah, da bi pozneje zamoglo uspešno na korist kmetijstva delovati, najbolj predočuje dejstvo, da je za obisk teh tečajev prosilo 128 učiteljev, a je bilo od c. kr. dež. šolskega sveta poklicanih le 11.

Z Roba. V zadnjem dopisu sem le površno načrtal zadruge, zato danes o njem natančneje.

Podlaga združništvu mora biti pred vsem socialna izobrazba in socialna vzgoja. Človek potrebuje družbe, kakor uma in roke in le v družbi more izvrševati svojo eksistenčno pravo. Človek je družabno bitje; vzgoja njegova mora biti socialna, a ne individualna. Naše šole vzgajajo individualno, zato so neobhodno potrebna izobraževalna društva, ki naj vsaj nekoliko uvedejo ljudi v socialno življenje.

Toda k stvarim! Kaj naj je bistvo, kaj namen zadruga, kakoršno si (jaz) mislim?

Bistvo zadruga naj je, da naroča potrebno blago v veliki množini in ga potem ceno razprodaja svojim udom, da pomaga udom v denar spravljati njih pridelke in izdelke, da naroča in si nabavlja potrebne kmetijske stroje, katere naj uporabljajo udje brezplačno, neudje pa proti odškodnini, da oskrbuje kme-

tom umetna gnojila in razna semena itd. Namen zadruga pa naj je edino le blagostanje celokupnosti; a ne same večine, kakor se dandanes tu in tam povdarja. Drugi pogoj za razvoj združništva je — lokal! „Naš Dom“ — ideal — kako ga doseči? Prvo in glavno je denarno vprašanje. V 43. štv. let. „Slovenca“ beremo: „Kjer ni obrestovanje zazidane glavnice zagotovljeno, naj se nikar ne zida.“ Temu še pristavimo, da tam naj tudi zadruga neha; kajti če nima zadruga toliko dohodkov, da bi plačevala obresti; bode tudi z najemnino drenava! Toda pogum! „Ljubo doma, kdor ga ima,“ pravi pregovor, kojega resničnost čutijo tudi društva, ki se morajo potikati po tujih prostorih. Društvo v tujem prostoru ne živi, ono le životari! Težko je uresničiti ideal „doma“ zlasti tam, kjer se zadržna ideja šele razvija. Najhujši nasprotniki „doma“ so v veliki večini združniki sami, nasprotni iz nevednosti, iz nezaupanja v lastno moč in vsled neumnega beganja nasprotnikov, ki se vsled svoje kratkovidne sebičnosti bojé zadržnega razvoja. V kraju pa, kjer imajo že posojilnico, izobraževalno društvo, zadrugo — tam je po mojem mnenju ljudstvo že toliko utrjeno, da ne sme zidati „dom“.

Zadruga, oziroma nje odbor, naj si izposodi v domači posojilnici potrebno vsoto denarja proti intabulaciji in naj vsako leto 1½% dolga plača, tako, da se bode ves dolg uničil v nekoliko letih. Če so v „domu“ tudi druga društva nastanjena, naj ista plačujejo zadrugi neko določeno vsoto kot najemnino, da tako pomagajo zadrugi iz dolga, in se tudi sama čimpreje postavijo na lastne noge. Razume se, isto velja tudi za posojilnico.

Lastni „dom“ — kak ponos in zavest za združnike! Ponos in zavest, da so v njem sami svoji gospodarji, neodvisni od tuje milosti, odvisni le od svoje volje. Dalje prihodnjič. J. Š.

Domače vesti.

(Imenovanje.) C. kr. sodnim svetovavcem je imenovan g. Blaž Dolinšek, dosedaj c. kr. sodni tajnik, za sodnega tajnika pa je imenovan dr. Viktor Ahazhizh.

(Učiteljska vest.) Učiteljica gđ. Hortenza Vokač je imenovana za učiteljico v Mehovem (Podgrad).

(Poročil se je) g. Jos. Morauc, trgovec, z gđ. Terezino Teply, dne 14. t. m. v Kranju.

(Umrli je) g. Janez Kozina, z Brega pri Ribnici, kapelan v Dolenji vasi, dné 5. t. m. Pogreb je bil v sredo ob 10. dop. v Ribnici. Mladi mašnik je šel sicer bolehen na svojo službo, a poln upanja, da ozdravi. A samo 12 dni je je deloval v dušnem pastirstvu. Nemudoma se mu je bolezen shujšala in podlegel je. Svetila mu večna luč!

(V bolnišnico usm. bratov v Kandiji pri Novem mestu) se je sprejelo meseca septembra 122 bolnikov, koncem avgusta jih je ostalo 87, skupaj 209. Od teh se jih je ozdravilo 90, zboljšalo 26, neozdravljenih je bilo 8. Umrli so 3 in sicer: 1 vsled ostarelosti, 1 vsled jetike, 1 vsled tuberkulose potrebušnice. V oskrbovanji ostalo jih je 82. Oskrbovalnih dni se je nabralo tekom preteklega meseca 2644.

(Iz Šmihela pri Novem mestu). Roženvensko nedeljo smo imeli pri nas lepo slovesnost. Imeli smo žegnanje sv. Mihaela in sklep roženvenske slovesnosti. Pomagat so prišli č. g. P. Vrhovc iz družbe Jezusove iz Ljubljane in nekateri gospodje iz mesta in bolnišnice usmil. bratov v Kandiji. Ob lepem vremenu se je zbralo nenavadno veliko vernikov. Obhajanih je bilo 1030. Gotovo veliko število za eno dopoldne. Popoldne smo zaključili slavnost z običajno, pa veličastno roženvensko procesijo. Vodili so jo mil. g. prošt dr. Elbert iz mesta. Bog povrni njim in vsem drugim gospodom, ki so pripomogli, da da je slavnost tako lepo vspela.

(Nesreča.) Dne 30. m. m. je bil dve in pol letni Anton Zupančič iz Dedne vasi štev. 11. z pastirji na paši. Po navadi naredili so otroci ogenj, in pustili dečka Antona samega pri ognju. Otrok prišel je preblizu plamena, na kar se mu zažge obleka. Na njegovo upitje pride 15 letna sestra Jozefa mu obleko gasit. Zraven se je tudi sama precej opekla, a deček se je tako močno opek, da je dve uri potem za ranami v hudih mukah umrl. d.

(Družba sv. Mohorja. Dne 24. septembra smo začeli razpošiljati letošnje družbene knjige in prizadevali se bodemo, da častiti udje dobijo knjige najprej ko mogoče. Odpravili bomo zaboje s knjigami po tej-le vrsti: Škofije: 1. Krška, 2. Amerika in Afrika, 3. Razni kraji, 4. Lavantinska, 5. Ljubljanska, 6. Tržaška, 7. Goriška. — Cenjene gospode poverjenike, katerim se knjige pošiljajo, nujno prosimo, naj takoj, ko dobijo „aviso“, pošljejo po nje na pošto ali železniško postajo, da ne bode sitnih reklamacij, ki povzročujejo samo zamudo in nepotrebne stroške. Poštne stroške morajo čast. poverjenikom povrniti posamezni udje. One gg. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbeni tiskarni, prosimo, naj čim preje pošljejo po nje, da nam zavoji ne zastavljajo prepotrebne prostora. Odbor.

(Nakup volov.) Na prihodnjem letnem takozvanem Lukeževem semnju dne 20. t. m. kupoval bo trgovec večje število mršavih volov za neko cukrarno. Živinorejci se toraj vabijo, da priženo na ta semenj take vole.

(Vinski semenj v Krškem) priredi krška občina dne 14., 15. in 16. novembra na prostoru za živinske semnje v Krškem.

(Nesreča.) Dne 22. m. m. kuhala je posestnica Urša Janko iz Uršnegasela št. 65, kavo, in postavila pisker z vrelo vodo na rob ognjišča. Njena štiriletna hčerka Angela prevrnila je pisker s kropom in si desno roko in po desni strani života oparila. Ko mati nesrečo zapazi, potegne obleko otroka iz života in ga položi v posteljo, brez da bi zdravnika poklicala. Opekla Angela je še tisti dan popoldne ustala in šla po navadi iz hiše na prosti zrak, kar ji je mati dovolila. Tako se je godilo vsaki dan do 6. t. m., kateri dan je otroka božjast napala in je ob deseti uri zvečer umrl. Dognalo se je, da je bil život po opekli strani poln zasedene krvi. d.

(Ogenj) nastal je pri posestniku Florjanu Zorkotu v Družinskivasi h. št. 1 dne 9. t. m. ob 3. uri popoldne v slami pripravljeni za krtev ene nove šupe pri hlevu, in sicer najbrže po neprevidnosti Andreja Pavlič iz Obrha št. 13, ki je krovčema Anton Gorjupu iz Gmajnce in Jožef Krlinu iz Družinskevasi slamo podajal, zraven tobak kadil in bil od posestnice Zorko nato opozorjen. Ogenj razširil se je na hlev, pod in kozolce, ter vsa ta poslopja, kjer je bilo spravljeno mnogo klaje, 1 voz, 3 stroje, več orodja uničil in prilično 10.000 K škode provzročil. Zorko je bil sicer zavarovan za 8060 K, a na vsa hišna in gospodarska poslopja. Požarne brambe iz Skocijana in Rudolfovega prihitele so kmalo na lice mesta in v malo urah s pomočjo prebivalcev iz bližnjih vasi ogenj omejili in pogasili. Trije orožniki iz Belecerkve in dva iz Skocijana so pri gasitvi krepko sodelovali. — Tu si ne moremo kaj, da ne bi naše gospodarje zopet opozorili na veliko dobroto zavarovanja proti požaru svojega imetja in sicer obojega: nepremičnega in premičnega, in da pazijo strogo na svoje posle, kedar ti s svetilkami hodijo okrog po gospodarskih poslopih; istotako naj pazijo, da nedorastla mladina ne kadi smodčic na skrivnem okoli lesenih gospodarskih poslopih, sploh, da nima pristopa do žveplenk. Škoda, ki smo jo letos samo na Kranjskem vsled požarov doživeli, je ogromna in se je preračunila na čez 1.135.000 K. d.

(Pretep) 4. t. m. pilo je več fantov v gostilni Jerneja Štrumbeljna v Ljubnem št. 66. Med njimi nastane kmalu kreg in tepež. Jožef Brunar zažene Franc Vidmarju kozarec v glavo in ga lahko poškoduje. Na to potegne Lovrenc Povše nabasani revolver in ustrelji dvakrat v hišni strop. V tretje misli menda proti Janezu Kastelic ustreliti. Slednji to zapazivši, pograbi stol in udari ž njim Povšeta po roki, v kateri je držal revolver. V tem trenutku se sproži orožje in zastrelek predere Povšetu roko, ter obtiči v steni. Povše, kateremu baje kost ni poškodovana, hiti ven in v bolnišnico v Kandijo. Jože Brunar je delavec na Radohi. Janez Vidmar je doma z Uršnegasela št. 45, L. Povše pa stanuje v Ljubnem. Povše je v obče jako na slabem glasu. d.

(Nov sladkor) v malih kristalih je prišel v trgovino jako podoben drobnemu pesku, močno sladak, lahko raztopljiv in veliko ceneji ko sladkor v kockah ali „štokih“. Da se tudi pripravno spraviti in tehtati. Na Francoskem, Laškem, Angleskem in Nemškem je ta sladkor že več let vpeljan. Le v

Avstriji so kapitalistične zveze sladkornih trgovcev zabranile prodajo takega sladkorja. A sedaj ga bo vendar tudi pri nas dobiti.

(Razglasilo.) Od c. kr. okrajnega glavarstva se daje na splošno vednost, da so posestniki vinogradov, za katere se je popolnoma ali deloma odpisal zavoljo uničenja po trtni uši zemljiški davek za gotovo število let, (postavi z dne 15. junija 1890, drž. zak. št. 87) dolžni naznaniti pri c. kr. davčnem uradu ali c. kr. evidenčnem zemljemercu, da in primeroma v kateri velikosti (méri) se je zasadil vinograd z novimi ameriškimi trtami ali premenil za druge poljske pridelke. To oznanilo naj posestnik vinograda do zadnjč konec dotičnega leta osebno stori ali po gospodu županu, kateri se smatra pooblaščenec posestnikov.

C. kr. okrajno glavarstvo v Rudolfovem.

(Dobava lesa in pragov.) C. k. trgovsko ministrstvo naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo 21. oktobra 1903 ob 12. uri na borzi v Bruslju vršila nova ponudbena razprava za dobavo lesa, katerega potrebuje belgijska državna železnica za leto 1903. Na isti borzi se bo v kratkem vršila ponudbena razprava za dobavo približno 215.000 hrastovih ali bukovih pragov in hrastovih lesenih kosov, ki se potrebujejo za leto 1905. Natančnejša pojasnila se dobé v pisarni gospoda De Rudder, Administrateur des Voies et Travaux, Rue de Souvain, II, Brüssel, in v pisarni Commission de reception du materiel de la voie, Rue d'Idalie 32, Brüssel.

(Cerkvena glasba.) Marljivi in spretni organist metliški g. Al. Mihelčič je izdal „Ecce sacerdos magnus“ za čveteroglasni moški sbor kot tretjo delo svojih skladb. Skladba je prav lepa in lahko izpeljiva ter jo moškim zborom prav toplo priporočamo. Dobi se pri skladatelju v Metliki.

(Pet tantum ergo in pet mašnih pesmi) za mešan zbor zložil Ign. Hladnik. — To ni novo delo imenovanega poznatega skladatelja, marveč iz prejšnjih del op. 17, 26 in 35, (ki so posla popolnoma), zbral je tiste svoje napeve, ki so se najbolj udomačili in se največ pojo. Zato bo nova zbirka gotovo dobro došla; dobiva se pri skladatelju v Novem mestu za 1 K.

(Današnji list) obsega deset strani.

Razne stvari.

* (Mestna blagajna za pljuvanje.) Norveško mesto Trondheim je glede snage in higijeničnih ozirov daleč pred drugimi mesti. Tam je magistrat kratkomalo prepovedal meščanom pljuvati po tleh, a vsak, kdor se proti temu pregreši, plača dve kroni v posebno blagajno. Ko se je magistratna naredba nabila na vogale ulic, razgovarjala sta se na nekem vogalu dva ugledna meščana o koristi te naredbe. Mestni redar, ki je moral po ovinkih zvedeti, kako sodi meščanstvo o novi naredbi, je za vglom zadovoljno poslušal hvalospev pametnih meščanov. Toda že drugi dan je imela blagajna prvi dve kroni, kajti policaj je prijavil, da je eden možakarjev v svoji gorečnosti hvaleč novo naredbo, prav po švedsko — pljunil po tleh.

* (Moža so ji pojedli) Nedavno je prišel v Stubi v Fellnerjevo lekarno neki kmet iz okolice Oroslavja, a ženo je pustil na trgu pred lekarno čakati. Kmet se je moral nekaj dalje časa muditi v lekarni, ker mu lekarnar ni mogel takoj dati drobiža. Medtem je šla žena v župno cerkev. Ko je mož opravil svoj posel ter ni našel žene pred lekarno, mislil si je, da je že odšla domov ter je tudi sam korakal proti domu. Medtem je prišla žena iz cerkve in ker ni našla moža pred lekarno, šla je v lekarno po njega. Tu ji je lekarnar povedal, da je mož že odšel. Žena pa je začela vsa preplašena kričati: „Moža ste mi pojedli. Dajte mi moža nazaj!“ Lekarnar si je prizadeval ženo pomiriti, toda zaman. Neprestano je kričala, da so ji moža pojedli. Šla je na trg, vrgla se na tla ter neusmiljeno vpila: „Moža so mi pojedli!“ Ker so se začeli zbirati ljudje okoli lekarne, telefoniral je lekarnar, naj pride občinski ali kotarski uradnik. Toda prišel je le občinski pri-sežnik in kakor bi ne verjel lekarnarju, začel je kmeta iskati po lekarni. Končno pa je le verjel ter odstranil obupano ženo, ki je ves čas do doma jokala, toda doma je bila vsa

srečna v objemu svojega pojenega moža. Ta dogodek se razlaga tako, da v ondodnih krajih kmetje res verujejo, da v lekarnah kuhajo ljudi. Celo napol izobraženi ljudje pripovedujejo, da potrebujejo lekarnarji posebno rumenolase ljudi. Obesijo jih za noge, in pena, ki jim pri tem stopi iz ust, je najhujši strup, ki ga lekarnarji rabijo.

* (3 m 65 cm dolga brada.) Umrl je v Belgiji neki Dumont, ki je imel najdaljšo brado na svetu; dolga je bila namreč 3 m 65 cm.

* (Kako se pride na lahek način do kože.) Leta 1885 umrl slikar Hans Caron, ki je rad burke uganjal, je slikal nekoč nekega ruskega kneza v jako dragocenem kožu. Knez je pustil kožuh pri slikarju, ker ga je ta rabil pri spopolnjevanju slike. Umetniku se je dragoceno oblačilo zelo dopadlo, rad bi se ga polastil, a kako? Ko je bila slika že gotova, slikar ni dal kožuha nazaj — to je bil prvi poskus. Knez ga je pa kmalu pismeno pozval, naj pošlje kožuh. Za ta opomin se umetnik prav nič ni zmenil, ampak še vedno upal, da kožuh na ta ali oni način ostane njemu. Lahko si mislimo, kako se je začudil, ko je nekega dne ugledal kneza, ko je korakal naravnost proti njegovemu ateljeju. Tu ni bilo dosti časa za premišljevanje. Kakor bi trenil, se je oblekel umetnik v kožuh in se glasno stokajoč vsedel v fotelj. Knez je takoj na to vstopil in z začudenjem vprašal, kaj da dela in kaj da mu je. Težko sopeč mu je umetnik odgovoril: „O jej, mraz me trese in slabega se čutim — pred dvema dnevi mi je umrl brat za osepnicami in sedaj se grozno bojim, da bi jih tudi jaz ne dobil. A visokost bi radi kožuh nazaj. Oprostite, da sem bil tako drzen, da sem ga oblekel za pol urice — a tresel me je tako mraz, da si nisem vedel drugače pomagati.“ Ko je knez slišal od osepnice, zavpil je ves prestrašen: „O ne maram kožuha, le obdržite si ga za spomin. Srečno!“ in jo je odkuril, kakor bi ga veter odnesel.

* (Stavka premogarjev v Trbovljah in Hrastniku se je začela minoli teden. Premogarji so ustavili delo, ker zahtevajo zvišanje plače in sicer: dnevno plačo za rudokope najmanj 3 K na dan, za prevazače 2 60 K in za mlade delavce in ženske 1 60 K. Dozdaj so plačali nekaterim po 58 do 60 v na dan. Dozdaj ravnateljstvo premogokopov ni ugodilo zahtevam. Stavkajočih je okoli 3000. V ponedeljek je ostavilo delo okoli 600 delavcev v premogovniku v Zagorju. Delavci so povsod mirni ter ne povzročajo nikakih izgrediv. Mir vzdržujejo orožniki, ki so iz vseh krajev sem poklicani. Vojaki so v Celju pripravljeni, da se vsak čas lahko odpeljejo v Trbovlje. Stavka se ne bo prej končala, dokler ne bode odjenjalo ravnateljstvo, ali pa delavstvo, ali pa morebiti obe stranki. Skrajno krivično je, da plača ravnateljstvo, ki ima velikanski dobiček pri premogu, tako slabo svoje delavce. V Trbovljah je kakor izumrlo, na kolodvoru je vse tiho; kjer so prej naložili na dan po 200 vagonov premoga, se zdaj niti košček ne odpošlje. V Trbovlje se je pripeljal tudi okrajni glavar Apfaltern iz Celja.

* (Nedeljski počitek pri deželni brambi.) Domobranski minister je odredil, da se ima častnikom in moštvu deželne brambe dovoliti nedeljski počitek izvzemši le neizogibne slučaje, redne službe, marše povodom vaj, azistence itd.

* (Novo vojno ladjo „Nadvojvoda Karol“) so spustili v nedeljo zjutraj v Trstu pri sv. Marku v morje. Nova ladja je dolga 118 55 m, široka 21 72 m in drži 10 600 tonel. Ta ladja je največja ladja naše vojne mornarice in zgradili se bodeta še dve enakega modela.

Smešnice.

(Vražarica s kartami): On: Povejte mi vendar, kako se godi moji ranjki! Vražarica (premetajoč karte): Ja, vse kaže, da vaša ranjka na onem svetu silno trpi. Pa jaz ji lahko pomagam, ako mi daste dve kroni. On (odhajajoč): Že dobro, drugikrat. — Nisem bil nikdar — oženjen.

(Dobra služba.) Prva soseda: Veš ti, naša Micka je dobila službo kuharice pri svetnikovih. Oh, in se ji tako dobro godi. — Lahko rečem, da se ji med in mleko cedi. Druga soseda (hudomušno): Že mogoče, že — kadar na ognjišču lonec prevrne.

(V šoli.) Katehet: Kam je sv. Jožef bežal z Jezusom, da mu ga ni Herod umoril. — Vsi molčijo, le najmanjši med njimi dvigne roko. — Katehet: Glejte ga, najmanjši je in si je zapomnil, Tonček le povej: Tonček (čegar brat je ušel vojaščini čez morje): V Ameriko.

Naznanila mestnega magistrata.

(Seja občinskega odbora v Rudolfovem) dne 2. okt. 1903. Navzoči: župan gosp. pl. Sladovič; svetovalci: gg. Rosman, Umek, Pauser; odborniki: gg. Bruner, Ferlič Janez, Gandini, Golia, Gustin, Hočvar, Mogolič, Mramor, Kopač, dr. Poznik, Škalč, Smola, Vidic; virilist g. Božič; zapisnikar: tajnik Stukelj. — Gospod župan konstatuje sklepčnost odbora, otvori sejo, imenuje kot overovatelja zapisnika današnje seje g. Brunerja in g. Mramorja, ter preide k dnevnemu redu. — 1.) Čitanje zadnjega zapisnika z dne 19. septembra 1903, št. 1723. Zapisnik se prečita in odobri. Predno se preide na točko 2. dnevnega reda, poroča g. župan sledeče: Dne 23., 24. in 25. septembra t. l. vršila se je kolaudacija mestnega vodovoda. Od strani mestne občine prisostoval je g. župan in g. Gustin. Komisija si je natančno ogledala celo napravo vodovoda po vaseh in v mestu ter so se zastopniki mestne občine opozorili na razne, ako tudi male nedostanke, kateri nedostaki so se v zapisnik sprejeli in se bo ukrenilo, da se v najkrajšem roku odstranijo. Na ugovor, da je voda v letnem času nekoliko toplejša, se je v prvi vrsti naglašalo za vzrok neurejeno crpanje vode v letnem času. Nadalje naglašala se je potreba, da se na obeh rezerviranih letošnji jesen razno grmovje zasadi, kakor tudi, da se bode železni stolp na glavnem rezervarju izoliral in s tem toplota v rezervarju znižala. Nadalje naznanja g. župan, da je s 1. oktobrom t. l. mestna občina prevzela vodovod v lastno oskrbo ter da bode treba nastaviti potrebno osebje, mestni odbor pa mora dovoliti županstvu kredit v ta namen, da se zamore vodovod v rednem obratu vzdržavati in sicer tako dolgo, dokler ne zadobi mestna občina pravico pobirati vodovodno naklado. To poročilo se vzame na znanje. — 2.) Sestava določil o dobivanju vode iz vodovoda. Gospod župan kot načelnik vodovodnega odseka poroča sledeče: Na podlagi podatkov, dobljenih od strani deželnega stavbenega urada, znaša v teku enega leta vodovodna potreščina, katero je do sedaj oskrboval deželni stavbeni urad, upoštevajoč razne druge stroške kakor: obresti, amortizacija, bencin, dva strojevodja itd., t. j. 11.000 K, in sicer:

1.) Bencin, 7884 klg., uštevši dovoz polnih in odvoz praznih sodčkov v znesku	1655 K 64 h.
2.) Razno olje, mazilo in obrisače za pumpe in motorje	150 „ — „
3.) I. strojevodja a 120 K na mesec, torej na leto	1440 „ — „
4.) II. strojevodja, oziroma nadziralci celega omrežja (monter) na leto	1200 „ — „
5.) Vzdrževanje cele naprave povprečno 0 30% od vseh stroškov, po odbitku odkupa zemljišč, delovodstva in odškodnin od okroglega zneska 300.000 K v znesku	900 „ — „
6.) obresti od kapitala 75.000 K po 4 1/2%	3375 „ — „
7.) Amortizacija od kapitala 75.000 K, razdeljena na 50 let	400 „ — „
8.) Amortizacija bencin-motorjev v 15. letih v znesku 12.000 K, na leto	600 „ — „
9.) Amortizacija sesalke v 50 letih, v znesku 8000 K — na leto	45 „ — „
10.) Rezervni fond, nepredvidni stroški in račun izgube	1234 „ 36 „
Skupaj	11000 K — h
Dohodki: vasi Bršljin, Čermošnjice, Gotnavas Jedinščina, Šmihel in Žabjvas	2000 K — h
Novomesto in Kandija, 5% stanarinska naklada	9000 „ — „
Skupaj	11000 K — h

Nato gospod župan prebere določila in cenik o dobivanju vode iz vodovoda mestne občine za Rudolfovo in Kandijo. (Določila in cenik objavimo prihodnjič.) Po daljši debati se določila kakor tudi cenik soglasno sprejmejo.

Dalje prebere gospod župan tudi določila in cenik o dobivanju vode iz vodovoda mestne občine Rudolfovo za vasi: Bršljin, Čermošnjice, Gotnavas, Jedinščina, Šmihel in Žabjvas. (Določila in cenik objavimo prihodnjič.) Tudi ta določila in cenik se soglasno sprejmejo. — 3.) Dopis zdravstvenega okrožja v Rudolfovem z dne 15. sept. 1903 za prispevek 2052 K za zgradbo bolnišnice za ženske. Upravni in finančni odsek predlaga, da se na podlagi sklepa občinskega odbora z dne 30. marca 1900, kateri se glasi: „Ako zdravstveno okrožje pred dovolitvijo zgradbe dokaže, da razpolaga z zadostnimi sredstvi za zgradbo bolnice za ženske, ki bi morala stati v mestnem okrožju, in ki bi zadostovala potrebi večjega obsega in proti temu, da se bodo v to bolnico sprejemale revne ženske, ki so v Rudolfovo pristojne, brezplačno v zdravitev, je mestna občina pripravljena, odstopiti „zaklad za stavbo bolnice“, — ta prošnja se kot neutemeljena odkloni, ker niso do sedaj še predpogoji izpolnjeni. Ta predlog se soglasno sprejme. — 4.) Poročilo županstva o prošnjah za podelitev domovinstva. Upravni odsek predlaga, da se sledečim osebam podeli domovinska pravica na podlagi zakona z dne 5. dec. 1896, drž. zak. št. 222. in sicer: Ana Grandia, zasebnica, Elizabeta Mežnaršič, zasebnica, Lucija Mežnaršič, posestnica, Ana Pene, zasebnica, Terezija Pirnat, zasebnica, in Josip Schweiger, davčni eksekutor. Pri glasovanju se predlog odseka sprejme. — 5.) Poročilo županstva gledé škarpe

pri perišču. Gospod župan poroča, da je pri novem perišču potrebna škarpa, z ozirom na padanja in naraščanja Krke. G. Umek predlaga, da se ta zadeva odstopi gospodarskemu in stavbenemu odseku v izvršitev. Predlog se sprejme. — 6.) Poročilo županstva glede regulacijskega načrta na pogorišču. Predloženi regulacijski načrt za stavbe na pogorišču pred c. kr. davkarijo in pošto se soglasno odobri s pristavkom, da se na istem prostoru smejo samo enonadstropne hiše zidati. — 7.) Poročilo ubožnega odseka o prošnjah za podpore. Ubožni odsek predlaga, da se Janezu Pitaku v Žicah na Stajerskem dovoli enkratna podpora 16 K, prošnji Karoline Drganc in Marko Radeža naj se odklonite. Ta predlog se soglasno sprejme. — 8.) Poročilo županstva o dopisu c. kr. okrajnega glavarstva radi letnih sejmov v Velikih Laščah. Županstvo predlaga, da se sploh proti pomnožitvi sejmov na Dolenjskem ugovarja, ker je preveliko število sejmov le v škodo ljudstva in živinoreji, posebno pa ugovarja proti sejmu točka 4., da bi se vršil letni sejm v Velikih Laščah v torek pred sv. Miklavžem, ker je takrat tudi v Novem mestu velik prasični sejm in prihajajo od cele Dolenjske kupci v Novomestu. Mestni zastop sprejme in potrdi soglasno ta predlog. — 9.) Vzdrževanje drsališča na Loki. Gospod župan poroča, da je dal drsališče na Loki osnažiti in vrediti, ker je sedaj najugodnejši čas. G. Gustin predlaga, da se isto popolnoma opusti, ker ne odgovarja svojemu namenu in provzroča občini nepotrebne stroške. G. Rosman predlaga, da se drsališče sedaj, ko je urejeno, ponudi olepševalnemu društvu v daljno oskrbovanje. Po pojasnilu o stroških in dohodkih se predlog g. Rosmana z večino glasov sprejme. — 10.) Radi drv za kurjavo iz mestne hoste. Ker se na leto porabi za drva čez 500 K, predlaga g. Gustin, da se drva za kurjavo vzamejo iz lastne hoste. Po debati, v katero so posegli razni gg. odborniki, se sklene, mestno hosto iztrebiti od raznega lesa, kateri ni za drugo, kakor za kurjavo. — 11.) Slučajnosti: a) Glede dobave petroleja za javno razsvetljavo za IV. četrtletje se sprejme ponudba g. Kati Oblak kot najnižja. b) Gospod župan predlaga, da se Frideriku Grade izdajo delavske bukvice kakor tudi primerna podpora, da zamore zapustiti Novomesto in si poiskati primerno eksistenco. Po daljši debati se sprejme predlog, da se mu izdajo delavske bukvice in se mu dá enkratna podpora v znesku 40 kron. — Ker je dnevni red končan, g. župan sejo zaključuje.

Mestna občina je nasadila na Kapiteljskem griču lep drevored ter tudi postavila klopi v splošno uporabo občinstva. Žalibog, da zlobna roka poškoduje dan za dnevom ne samo drevesa, nego tudi klopi, in to na vsakega sprehajalca jako neugodno upliva, ko pogleda ta skrajni barbarizem. Nadalje postavila je mestna občina novo perišče in tudi to, katero služi poglavito v javne namene ter katerega potreba se je vsak dan, posebno v zimskem času in dežerju občutno pogrešala in katero stane veliko denarja, nima od zlobne roke miru. — Mestno županstvo se s tem obrača do slavnega prebivalstva z vročo prošnjo, da blagovoli vsako poškodovanje oziroma poškodovalec na javnih prostorih naznaniti mestnemu županstvu, katero bo proti vsakemu najostreje postopalo, ker je skrajni čas, da se javne naprave vsestransko varujejo.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

Dobrotniki iz Novega mesta in Kandije so dali 150 K, in sicer: za mesec oktober: Gg. Jos. Bergmann 2 K, svetnik E. Rizzoli 2 K, svetnik V. Gandini 10 K (za celo leto), dr. Fran Detela 5 kron, Rihard Dolenc 1 K, Blaž Dolinšek 1 krono, Gottfried Friedrich, vladni svetnik, 2 kroni; Jos. Gerdešič, preds., 4 K, Edmund Kastelic 1 K, Iv. Krajec-a nasl. 2 K; Levec, dež. sodni svetnik, 1 K, J. Mikolič 1 K, Alojzij Pintar 60 h, Ad. Pauser st. 2 K, dr. A. Poznik 1 K, Fr. Seidel 1 K, Sim. Sladovič pl. Sladoevič 2 K, Ivan Škerlj, dež. sodni svetnik, 1 K 40 h, Fr. Šuklje, dvorni svetnik, 4 K, Antonija Tuček 1 K, dr. Ivan Vaupotič 2 K, Jos. Zurec 1 K, dr. V. Žitek 4 K, dr. E. Pajnič 2 K za oktober in november. Za pol leta so dali: gospa Hočevar Paula 5 K, kan. Jos. Jaklič 10 K, mons. kan. Mat. Jeriha 10 K, Anton Pöhl pl. Föhrenau, c. kr. oberstlajtenant 12 K (za šest mesecev), kanonik Fr. Povše 10 K, dr. Peter DeFranceschi 20 K. Za celo leto: Lud. Illoswky 7 K, Anton Kastelic 2 K, J. Krajec 10 K, A. Pauser ml. 20 K. — Drugi darovi: Vidmar Fr., kapelan, 5 K in 3 mernike pšenice; Martin Poljak, župnik, 5 K, Maks Brunner 4 K. — Blag. gospod župan Ivan Vehovec je nabral v Žužemberku 86 K pri sledečih dobrotnikih: Neimenovani 3 K, Ivan Žavbi, kaplan, 5 K, Černe Leopold, kaplan, 3 K, Josip Sieherl, organist, 1 K, Gregorčič, notar, 5 K, Neimenovan 10 K, Zavodnik Karol, pos., 2 K, Cerkl Josip, c. kr. davkar, 2 K, Avgust Modrianiak, c. kr. sodnik, 2 K, Škerl Jakob, urar, 1 K, Pehani Josip, gostilničar, 3 K, Amon, c. kr. fin. nadpaznik, 1 K, Česnik M. 1 K, A. Vehovec, posestnik, 5 K, J. Vehovec, posestnik, 4 K, F. Butalič 1 K, I. Vovk, pek, 1 K, F. Vinkšele 1 K, pl. Födrausperg, major, v p., 2 K, Fr. Walland, posestnik, 1 K, A. Smrke, posestnik, 1 K, Franc Papež, trgovec, 1 K, I. Kadunc, pos., 1 K, K. Nahtigal, pos., 1 K, I. Kutnar, nadučitelj, 2 K, Hema Zajec, učiteljica, 1 K, Josip Zajec, učitelj, 1 K, Jernej Lavrič, gostilničar, 1 K, Karol Lavrič, pos., 1 K, A. Slatner, učiteljica, 1 K, G. Kerns, davčni kontrolor, 1 K, pl. Poka Fran 1 K, Podboj, trgovec, 1 K, Čerček, sodn. sluga, 2 K, Modic Fr., upok. stražmešter, 2 K, Arkar, pos., Trebčavas, 2 K, Lomšek, kaplan, 2 K, Gnidovec, pos., Ajdovec, 2 K, Zurec, trgovec, Žužemperk, 2 K, Zupančič, župnik, Šmihel, 6 K; skupaj 86 K. — V živilih so darovali: Gg. Vehovec Ivan, župan, Žužemperk, 8 mernikov krompirja in vožujo živil v Novo mesto; Alojzij Košiček, Žužemperk, 1 mernik krompirja; Koželj, trgovec, 1 mernik krompirja; Franjo Pehani, pos., vrečo krompirja okoli 4 mernike; Dereani Jakob, trgovec, 10 kg. riža in 2 mernika pšenice; Feliks Pehani, pos., 4 mernike krompirja. — Najprisknejšo zahvalo izrekam vsem blagim dobrotnikom z željo, naj jim ljubi Bog povrne stotero in tisočero s svojim blagoslovom. Posebno pa zahvaljujem še blagorodnega gospoda župana žužemberškega, ki se je potrudil, da je nabral tako obilnih darov ter živila doli pripeljal. Bog mu plati ter daj posnemalcev tudi drugod!

Dr. Jos. Marinko,
voditelj dijaške kuhinje.

Loterijske številke.

TRST,	3. oktobra	17	78	2	72	31.
GRADEC,	10. „	27	5	12	54	7.

Tržne cene dne 12. oktobra 1903 v Rudolfovem.

Imenovanje	Hektl. po		Imenovanje	Hektl. po	
	K	h		K	h
Šenica	12	36	Leča	11	04
Rž	11	04	Bob	10	40
Koruza	10	40	Ajda	10	40
Oves	5	85	Proso	9	76
Ječmen	9	76	Soršca	11	71
Krompir	5	20	Lan	14	96
Fižol	11	04	Jajca po 4 za 20 vinarjev.		
Grah	11	04			

Razglas.

Podpisano županstvo sprejme s 1. novembrom 1903 enega provizoričnega

mestnega stražnika (policista)

z letno plačo 600 K (začasno) in prosto obleko in obutev. — Prošnje je uložiti na podpisano županstvo do 29. oktobra t. l. ter mora prosilec dokazati, da je avstrijski državljan, vsaj 24 let, a ne čez 35 let star, neomadeževanega obnašanja, zdravega in krepkega života ter vešč slovenskega jezika v govoru in pisavi. — Prosilci, ki so bili vojaki ter izobraženi in razumejo več jezikov, ali, ki poznajo mestne odnose, imajo prednost pred drugimi prosilci.

Mestno županstvo v Rudolfovem,
1. oktobra 1903.

(245—2)

Zaradi starosti se odda

dobro urejena

= prodajalna =

s papirjem, pisalnim orodjem itd., z blagom vred v Novem mestu št. 95 na glavnem trgu.

Natančneje se izve ravno tam.

(233—3)

V najem se odda

kovačnica

z dvema ognjema in vsem kovaškim orodjem, stanovanje, obstoječe iz treh sob in kuhinje, hleva, dveh kleti, svinjaka in vrta. Po dogovoru tudi dve njivi in kozolec. — Več se izve pri Franc Bobnarju, kovaču v Kandiji št. 4.

(236—3)

Dva

učenca

za mesarski obrt se takoj sprejmeta pri

(210—4)

Ljudevik-u FERLIČ-u v Novem mestu.

Žinka Morauc roj. Teplý

Jos. Morauc

trgovec

(250—1)

poročena.

Kranj.

14. oktobra 1903.

Rudolfovo.

Krasne nagrobne

vence

(Grabkränze) (206-4)

s trakovi in napisi dobiva se v velikanski izbiri pri

Franc Wokač-u,

„trgovina pri škofu“ — Novomesto.

POSESTVO

obstoječe iz treh parcel njiv v obsegu čez šest oralov ob stari državni cesti proti gradu Grm nad Kandijo, pripravno za sta. bišča, blizu novega sejmskega prostora se zaradi starosti posestnika iz proste roke pod ugodnimi pogoji prodá. — Več v hiši št. 13 v Kandiji. (225-3)

Šunka

s kožo 1 gld., brez kože 95 kr., brez kosti s kožo 1 gld. 10 kr., plečeta brez kosti 90 kr., suho meso 78 kr., slanina 82. prešičevi jeziki 1 gld., goveji 1 gld. 20 kr., glavčina brez kosti 45 kr. Dunajske salame 80 kr., prave, boljše 1 gld., iz šunke 1 gld. 20 kr., ogrske 1 gld. 80 kr. kilo, velka klobasa ena 20 kr. — Pošilja le dobro, pošteno blago od 5 klg. naprej proti povzetju. (188-5)

Janko Ev. Sirc v Kranju

Pozor!

(14-18)

Kupujem ženske lase, odrezane, izpadle in zmešane. Plačam po najvišji ceni.

Izposojujem tudi vlasulje (Baroke) po nizki ceni.
Ivan Svetec, brivec (Glavni trg, nasproti mestne hiše.)

Šivalni stroj (za šivilje)

je naprodaj po vredni ceni
pri Mici Zelingar, Regerča vas št. 2,
(fara Šmihel pri Novem mestu). (242-2)

Izvrstna opeka

dobiva se zopet kakor poprej (243-2)

v opekarni (Ringofen) Breitenau pri
Zalogu poleg Novega mesta.

PRIDNO DEKLE

se takoj sprejme (254-1)

v prodajalno J. KRAJEC nasl. v Rudolfovem.

Gostilna

v Rudolfovem, z velikim vrtom, kjer se nahajajo lepi prostori, se iz proste roke prodá. — Lahko se oddá tudi v najem, vendar pa ima kupec prednost. — Več pové upravništvo „Dol. Novic“. (249-2)

STANOVANJE

(255-1)

Naslov se izve pri upravništvu „Dol. Novic“.

lepo, novo, zračno, v
sredini mesta, z 2 so-
bama, kuhinje idr. takoj
za oddati.

HIŠA

v Novem mestu v prav dobrem stanu in v sredini mesta je iz proste roke

takoj za prodati.

Več se izve v upravništvu „Dol. Novic“.

(248-2)

Kovačnica

v Jurki vasi z vsem kovaškim orodjem in tudi hiša se da takoj v najem zaradi kovačevega odhoda v Ameriko.

Natančneje se izve pri g. Jo-

žefu Dulerju v Jurki vasi.

(256-1)

Razpisana je služba

(253-1)

občinskega tajnika

v občini Št. Rupert na Dolenjskem z letno plačo 600 K in sicer do 30. t. m.

Prošnje je nasloviti na: Franc Hofer, župan in posestnik na Ravniku pri Št. Rupertu na Dolenjskem

SLIVOVKO

prav dobro in naravno, ima na pro-
daj 3 do 4 hektolitre (251-1)

Franc Kres

pošta Brusnice.

Dolenjsko.

Na zahtevanje se pošlje tudi na pokus.

Prav lep prostor za

(252-1)

prodajalno

pisarno ali tudi za skladišče

je za oddati v Novem mestu sv. Katarine trg štev. 220.

„Na Kamnu“ v Kandiji

oddá se s 1. oktobrom t. l. pritlično stanovanje, obstoječe iz treh sob, z lepo kuhinjo in dvema shrambama. Vodovod v hiši. Natančne pogoje pri lastniku.

(167-6)

Franc Šuklje.

Stanovanje

obstoječe iz dveh sob, kuhinje, kleti in drvarnice, je za oddati

pri Janezu Košaku št. 263 v Novem mestu s 1. oktobrom ali pa s 1. novembrom.

(240-3)

V najem se dá oziroma se vsa hiša prodá

pod ugodnimi pogoji v Žabji vasi št. 1. pri Novem mestu. Hiša je novo zidana ter spada zraven vrt. V hiši se nahaja že več let dobra gostilna; pripravna je pa tudi za vsaki drugi obrt. Oddá se tudi vsa gostilniška oprava, sodi itd. — Natančneje se izve pri lastniku ravno tam. (165-4)

 Zahtevajte pri nakupu

Varstvena znamka.

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Ono je zajamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno.

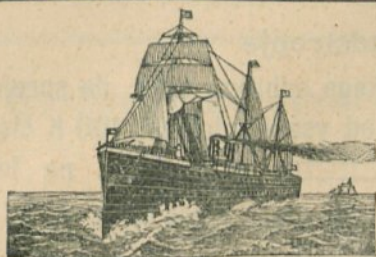
Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

(16½—3)

Dobiva se povsod!

Za
v Avstriji

koncesijo
vano

francosko prekmorsko družbo
„Compagnie generale Transatlantique“

Edina direktna in najkrajša črta
poštnih brzoparnikov, ki prevažajo zanesljivo,
brez prelaganja, samo 6 dni

iz Havra v Newyork.

 Iz Ljubljane se odpotuje vsak ponedeljek.

Za vožnje tu- in inozemskih železnic, za navadna in okrožna
potovanja in prireditve romarskih vlakov,
daje pojasnila in veljavne vozne liste

edina oblastveno potrjena potovalna pisarna

Ed. Šmarda

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 6

blizu znane gostilne „pri Figabirtu“. (800—23)

Domača tvrdka!

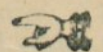
**Podobarska
in pozlatarska delavnica.**

(226—3)

Franco Ciber

 v Kandiji pri Novem mestu

se uljudno priporočuje prečastiti duhovščini in cerkvenim
predstojništvom v cenjena naročila za izvrševanje

**umetniško izvršenih
lesenih oltarjev**

v različnih slogih,

 kipov

ter sploh vseh v to stroko spadajočih del od lesa.

Cene povsem zadovoljne!

Delo jako solidno!

Domača tvrdka!

Hamburg-Amerika Linie

Njena
parobrodje
obsega
280
velikanskih
parnikov.

v Ameriko zanesljivo v 6 dnevih

direktna najhitrejša prekomorska vožnja z brzoparniki
iz **Hamburga v Novi York ali pa v Halifax.**

Brezplačna vsakovrstna pojasnila daje od visoke vlade potrjeni zastopnik:
Hamburg-Amerika Linie

Fr. Seunig v Ljubljani

Dunajska-cesta št. 31 poleg velike mitnice ali šrange.

(228—3)

Hiša

ki ima prijazno lego ob državni cesti ter je obdano z večjim
vrtom, se proda v Metliki. Več se izve pri lastniku te hiše pod
naslovom:

Emanuel Fux st., Metlika (Kranjsko) h. št. 129.

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini najuljud-
neje naznanjam, da sem otvoril

v Žabji vasi št. 1 pri Rudolfovem

 kamnoseško delavnico

v kateri bom izdeloval vsa v kamnoseško stroko spadajoča
dela, kakor: altarje, nagrobne spomenike, stavbinska dela iz
različnih vrst kamena in razne barve itd. Ker sem deloval več
let na Dunaju in se vsestransko izvežbal, možno mi je vsako-
vrstna dela v občo zadovoljnost in po primerho nizki ceni
izgotavljati. Priporočam se v mnogobrojna naročila.

Z odličnim spoštovanjem

(192—4)

MIHAEL KUNAVAR, kamnosek

v Žabji vasi št. 1 pri Rudolfovem

Stanje vlog 31. dec. 1902:
čez 9 milijonov kron.

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje:

Denarni promet v l. 1902:
čez 32 milijonov kron.

Preje: Gradišče št. 1,

LJUDSKA POSOJILNICA

sedaj: KONGRESNI TRG št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik
od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan
ter jih obrestuje po

4 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$

brez kakega odbitka, tako, da sprejme
vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih
4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1902: 9,501.351 K 52 h. Denarni promet v letu 1902: 32,596.882 K 65 h.
HRANILNE KNJIŽICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. —

Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. januarija 1903.

(136—9)

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Josip Šiška, knezoškofijski kancelar,
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — Josip Jarc, veleposestnik v Medvodah. — Dr. Andrej Karlin, stolni kanonik v Ljubljani. — Karol Kauschegg, velepos. v Ljubljani. — Matija Kolar, župnik pri D. M. v Polju. — Ivan Kregar, načelnik okr. boln. blag. v Ljubljani. — Frančišek Leskovic, zasebnik in blagajnik „Ljud. pos“. — Karol Pollak, tovarnar in pos. v Ljubljani. — Gregor Slibar, župnik na Rudniku. — Dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani.

Rudolfovo — Jos. MORAUC — Rudolfovo

Glavni trg.

Dovoljujem si slavnemu občinstvu uljudno naznaniti, da sem bogato založil svojo trgovino z raznovrstnim lepim jesenskim in zimskim blagom za ženske in moške, ter mi bode, oziraje se na to, mogoče, postreči vsakogar v vsakem oziru najboljše!

V zalogi imam lepo sukno za ženske obleke, porhante in flanele, izborna belo tkanino

lastne manipulacije

nadalje vsakovrstno platno kakor Rumburger, Chiffon itd. — V največji izbiri se nahaja sukno za moške obleke, kakor: Peruvien, Tuskin, Kamgarn, Cheviot, Piquet, Loden, Tricot itd., vse v največji izbiri ter po zmerno nizkih cenah. — Opozarjam zlasti gospode na boljše perilo, kakor: fine srajce, predpasnike, ovratnike, nogavice itd. itd.

Priporočam vsakomur za jesensko in zimsko sezono bogato odbrano zalogo mičnih novosti v konfekciji za dame in gospode, največja izbir Paletô, Pelerin, Površnikov, nepremočljivih havelokov itd.

Velika izbir krasnih nagrobnih vencev brez in z napisom vedno v zalogi.

Kravate v vseh najnovejših fazonah! Prave ruske galoše! Linoleum in tkani tepihi!

Priporočam se z vsem spoštovanjem!

(223—3)

Dijakom znižane cene!

Dijakom znižane cene!

Dijakom znižane cene!